

[Ministeren for offentlige arbejder]

skal placeres mellem digerne og opsamle afstrømningen fra Vidåen i stormfulde situationer, i hvilke slusen i havdiget jo må holdes lukket. Jeg vil gerne forklare det lidt nærmere.

Linjeføringen for det fremskudte dige er den linjeføring, som man sigtede efter allerede, da landvindingsarbejder iværksattes omkring 1955 under samordningsudvalget for Tøndermarsken. Da landvindingen foregår nogenlunde ensartet også i henseende til tempoet for marskopbygningen for de forskellige afsnit ud for Højerdiget, har det været helt naturligt at lægge digelinjen parallelt med det eksisterende dige, og således at det dannede en naturlig forlængelse mod syd af den fremspringende kyst ved Emmerlev Klev.

Efter udsendelsen i 1972 af Vidårapporten, hvori som en løsning af oversvømmelsesproblemerne i Tøndermarsken fra Vidåen nævntes etableringen af et reservoir mellem det eksisterende havdige og et eventuelt fremskudt havdige, reduceredes landvindingsarbejderne i den yderste del af landvindingsfeltet til en almindelig vedligeholdelse for at bibeholde en mulighed for placering af et reservoir med det fornødne volumen for den lavtliggende del af forlandet.

Efter at hedeselskabet i 1978 har foretaget et detaljeret nivellement af forlandet mellem Højer dige, kan det fastslås, at der i den laveste del af området øst for det fremskudte diges linje på et 330-350 ha stort areal vil kunne rummes den nødvendige vandmængde.

En flytning af det fremskudte diges linje mod øst vil først og fremmest afskære de lavtliggende arealer, hvis nuværende højdeforhold gør dem umiddelbart egnede som reservoirområde, og de afskårne arealer vil derfor skulle erstattes med arealer, hvor niveauet er højere. Det vil derfor, såfremt der skal skaffes erstatning for det bortskårne reservoirområde, være nødvendigt at bortgrave en fyldmængde på det højere forland svarende til måske $\frac{2}{3}$ af den mistede reservoirkapacitet i m^3 .

Som sagt er det således i første række løsningen af indvandsproblemet, der tilsiger, at der ikke sker nogen ændring af digelinjen, og jeg må endelig tilføje, at beslutningen om en ændret linjeføring vil indebære en sådan forsinkelse af sagen, at jeg også af den grund må anse tanken for helt urealistisk.

Bolvig (RV):

Jeg troede oprindeligt, at det først og fremmest var sikkerhedsspørgsmålet med hensyn til farerne fra havet, når stormen kom vestfra, der var årsagen til, at vi skulle bygge det fremskudte dige.

Nu forstår jeg, at det fremskudte dige først og fremmest skal bygges af hensyn til muligheden for indvandsoversvømmelser, når sluserne må lukkes for Vidåens vand, men ministeren har jo i tidligere debatter her erkendt, at etableringen af højvandspumper vil kunne løse dette indvandsproblem.

Reservoiret er beregnet til 350 ha, men det område, vi i alt beslægtlægger, er 1.100 ha, og det danner baggrunden for, at man kunne forestille sig, at man kunne mødes i et kompromis mellem tilhængerne af et meget fremskudt dige og de folk, som mener, man vil opnå langt det bedste ved en forstærkning af det eksisterende dige ved at følge de tyske ønsker om en mere østlig digeføring. Nu siger ministeren, at det kan man ikke gå ind på nu på grund af den forsinkelse, det vil medføre. Ja, det er forsinket meget, og det er min bestemte opfattelse, og den kan dokumenteres, at fra tysk side og fra landbrugsministeriets egne eksperter side er der siden 1955 blevet anmodet om forstærkninger af digerne, dels ved genetablering af den anden digelinje, dels ved en forstærkning af det eksisterende dige, men det er hele tiden blevet udskudt, i 1955, i 1962, i 1967, i 1969 og i 1972, fordi forlandsarbejderne ikke var færdige og rede til den landvinding, som efter min opfattelse er den egentlige baggrund for, at man ønsker det meget fremskudte dige.

Jeg finder stadig ikke, at folkettinget er blevet ret informeret om, at der havde været mulighed for at gennemføre en mere østlig digelinje, og at tyskerne ønskede dette. Havde folkettinget for 2 år siden været klar over dette, er jeg overbevist om, at man havde fundet, at det havde været et rimeligt kompromis, og jeg vil gerne her sluttelig spørge ministeren – det mener jeg ikke ministeren svarede på: er det ikke således, at det tyske ønske og de tyske planer giver nøjagtig lige så stor sikkerhed som de danske planer om et fremskudt dige?

Dohrmann (FP):